

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

POCZCIWY

il. Art Group

Dzisiaj POCZCIWY powiemy o kimś, kto jest dobroduszny, miły, życzliwy, a przy tym łagodny, może nawet nazbyt łagodny, odrobinę naiwny. Dawniej POCZCIWY nie miał takiego „pocziwego” znaczenia. Stwierdzenie, że komuś POCZCIWIE z OCZU PATRZY oznaczało nie – jak obecnie – że ktoś wygląda na dobrego, łagodnego człowieka, tylko że wygląda na człowieka uczciwego, moralnego, człowieka surowych zasad. Znaczenie przymiotnika POCZCIWY – dawniej poćziwy, potćziwy – ewoluowało od całkowitego synonimu słowa UCZCIWY, czyli ‘godny czci, poważny, poważany, szanowany’, ‘chlubny, zaszczytny, honorowy’, przez ‘cnotliwy, przyzwoity, pobożny’ do ‘życzliwy’ oraz ‘dobry, przyjazny’. Dopiero ostatnie znaczenie tego wyrazu stało się podstawą do utworzenia takich słów, jak POCZCIWIEC czy POCZCIWINA, których używamy również dzisiaj – zazwyczaj z mieszanymi uczuciami: życzliwością, ale i współczuciem, niekiedy z lekką ironią – w odniesieniu do kogoś, kogo uważamy za dobrego, lecz nazbyt łatwowiernego człowieka.